



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobců: a) A. A.
b) A. A.
c) R. A.
všichni státní příslušnost Ázerbájdžánská republika
t. č. pobytem Pobytové středisko Havířov, Na Kopci 5, 735 64 Havířov –
Dolní Suchá
žalobci b) a c) zastoupeni žalobkyní a) jakožto zákonnou zástupkyní

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 7. 5. 2021 č. j. OAM-427/ZA-ZA11-ZA05-2020, o udělení
mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje

III. Česká republika **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 7. 5. 2021 č. j. OAM-427/ZA-ZA11-ZA05-2020 žalované Ministerstvo vnitra České republiky rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany žalobcům podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a ů 14b zákona č. 325/1999 Sb. o azylu ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V průběhu řízení vzal žalovaný za objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobkyně a) o mezinárodní ochranu je skutečnost, že její manžel měl ve vlasti potíže, kvůli kterým opustili Ázerbájdžán a zároveň tím může být ohrožena ona i její děti. Tyto důvody však žalovaný neuznal jako podřaditelné pod důvody uvedené taxativně v ust. § 12 písm. a), b) zákona o azylu, a jelikož žalovaný neshledal ani důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobcům podle ust. § 13, §14, § 14a a § 14b zákona o azylu, rozhodl tak, že se mezinárodní ochrana žalobcům neuděluje. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný mimo jiné uvedl, že situaci manžela žalobkyně a) posuzoval samostatně v řízení k jeho žádosti o mezinárodní ochranu a neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany v jakékoli formě.
2. Žalobkyně a) podala proti uvedenému rozhodnutí včasnou žalobu jménem svým i jménem nezletilých žalobců b) a c). V ní žalovanému vytýkala porušení zákona č. 500/2004 Sb. správní řád ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) v ust. § 3, § 2 odst. 4 a § 50 odst. 3 a 4. Současně žalovanému vytýkala porušení ust. § 12 zákona o azylu jakož i ust. § 14a téhož zákona. Žalovaný též porušil ust. § 22 odst. 1 zákona o azylu, neboť bylo porušeno její právo jednat v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopna se dorozumět. Žalobkyně uvedla, že hovoří tureckým nebo ázerbájdžánským jazykem, nicméně celé správní řízení bylo s ní vedeno v jazyce ruském. V případě návratu do vlasti hrozí jí i nezletilým synům nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení, čímž byl napadeným rozhodnutím porušen i článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Došlo také k porušení článku 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, neboť žalobkyně měla právo na tlumočení do jazyka, kterým plynne hovoří a kterému bez pochybností rozumí. Žalobkyně dále poukázala na to, že žádost o mezinárodní ochranu podala jednak jménem svým a svých dvou nezletilých dětí, společně se svým manželem je tedy rodinou s nezletilými dětmi. Lze je proto kvalifikovat jako zranitelné osoby, přičemž žalovaný se ve svém rozhodnutí žádným způsobem nezabýval dopady jejich situace na nezletilé, na jejich psychický stav a celkový vývoj. Při pohovoru před správním orgánem uvedla jako důvod své žádosti o mezinárodní ochranu to, že její rodina v zemi původu hrozí velké nebezpečí ze strany státních orgánů a popsala situaci svého manžela, který pracoval jako zástupce ředitele, s nímž se dostal do problémů, podal výpověď a otevřel si obchod s potravinami. Tyto problémy však pokračovaly nadále a její manžel skončil na 15 dní ve vězení. Poté mu někdo rozbil okna a podle jejího manžela se jednalo o policii. Následně jej odvezli na policii a znovu zbili. Další situace, kterou její manžel zmínil, byl meeting v čajovně, kdy jej policie zadržela a měsíc držela ve vězení. V té době žalobkyně také obdržela písemnou výhrůžku; bylo to těsně před jejím porodem. V případě nuceného návratu do země původu se obává dalšího pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný ve svém rozhodnutí zcela pomíjí subjektivní aspekt těchto obav žalobkyně. Nesprávně oddělil její situaci a

situaci jejího manžela a nijak nezohlednil možné vazby vyplývající ze skutečností, že se jedná o členy jedné rodiny. Pakliže společnost vnímá tuto jednotku jako jeden celek za situace, kdy jejímu manželi byly určité názory přičítány, mohly být přičítány i ostatním rodinným příslušníkům. Závěrem své žaloby se žalobkyně vyjádřila k porušení svého práva jednat v mateřském jazyce v průběhu správního řízení, kdy na počátku uvedla, že hovoří tureckým a ázerbájdžánským jazykem, avšak pohovor dne 29. 10. 2020 s ní byl proveden v pobytovém středisku za přítomnosti tlumočnicka ruského jazyka. Současně také proběhlo tlumočení do ruského jazyka při předání rozhodnutí. Tento nezákonný postup byl zvolen také v případě jejího manžela, který ruský jazyk téměř neovládá. Žalobkyně má za to, že v důsledku řady nedorozumění způsobených tímto tlumočením nebyl řádně zjištěn skutkový stav ze strany správního orgánu. Z uvedených důvodů navrhol, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

3. Žalovaný navrhol zamítnutí žaloby žalobkyně jako nedůvodné.
4. Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 5. 2021 č. j. OAM-427/ZA-ZA11-ZA05-2020 a připojeným správním spisem žalovaného téhož čísla jednacího a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobkyně vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2000 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného, přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).
5. Z obsahu správního spisu žalovaného krajský soud zjistil, že žalobkyně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany jménem svým a jménem svých nezletilých dětí dne 16. 7. 2020. Při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu dne 24. 7. 2020 uvedla, že ona a její děti jsou ázerbájdžánské státní příslušnosti i národnosti a že se dohoví turecky a ázerbájdžánsky, přičemž k pohovoru preferuje s manželem ázerbájdžánského tlumočnicka. Nemá žádné politické přesvědčení a není členkou žádné politické strany či politické skupiny. Společně s manželem a dětmi byli ve vlasti naposledy dne 26. 7. 2019, kdy odletěli do Budapešti, poté cestovali autobusem do Prahy a dále do Dortmundu. Druhé z dětí se narodilo až ve Spolkové republice Německo. Do České republiky vstoupili dne 16. 7. 2020 na základě dublinského transferu z Německa. Jako důvody žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že její manžel měl ve vlasti pracovní problémy, skrze které se dostával do problémů s policií. Ona a její děti žádají o mezinárodní ochranu kvůli problémům manžela, pro které museli odjet z vlasti pryč. Ve správním spise je založeno prohlášení žalobkyně o jazyce ze dne 29. 10. 2020, které vlastnoručně podepsala a ve kterém se uvádí, že žádá, aby řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo s ní vedeno v jazyce ázerbájdžánském, popřípadě v jazyce ruském. Z obsahu správního spisu krajský soud dále zjistil, že 29. 10. 2020 byl s žalobkyní proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany za přítomnosti tlumočnicka ruského jazyka. Žalobkyně při něm vypovídala o problémech svého manžela, který pracoval jako zástupce ředitele ve stavební firmě a po určité době jí sdělil, že má s ředitelem této firmy problém. Lidé z fondu prezidentovy manželky za ním chodili a požadovali po něm peníze. Protože se s nimi manžel pohádal, zbili jej a odvezli na policii, kde byl dva týdny. Poté, kdy rozvázal v této

firmě pracovní poměr, pronajal si minimarket s potravinami, avšak po určitém čase mu někdo rozbil okna a manžel žalobkyně se domníval, že to byla policie. Lidé, kteří jej odvezli na policii, jej znovu zbili a poranili mu ruku. Když její manžel seděl v čajovně, měl se ve městě konat meeting, což se jej nijak netýkalo, avšak policie jej přesto v kavárně zadržela a následně měsíc držela ve vězení. V té době žalobkyně objevila písemnou výhružku, jelikož mají známého s vysokým postavením, který manžela varoval, že se situace špatně vyvíjí a že jednoho muže, který byl s ním společně zadržen, odsoudili na sedm let vězení, dostal manžel strach. Za pomoci známého si zřídili vízum do České republiky a opustili Ázerbájdžán. Ohledně svých dětí žalobkyně uvedla, že její syn má osm let a nemá žádné potíže, avšak s manželem se báli, že by jej mohli unést. V závěru protokolu o pohovoru je patrné, že žalobkyně využila svého práva na jeho přetlumočení a že neměla žádné námitky k zápisu jednotlivých otázek a odpovědí; celý protokol si ofotila. Součástí správního spisu jsou informace o zemi původu žalobců, a to zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 11. 3. 2020 o dodržování lidských práv v Ázerbájdžánu za rok 2019, informace odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky ze dne 25. 5. 2020 o bezpečnostní a politické situaci v Ázerbájdžánu, informace téhož odboru ze dne 24. 11. 2020 o Náhorním Karabachu a zpráva mezinárodní organizace pro migraci (IOM) 2019 nazvaná „Údaje o zemi – Ázerbájdžán“. Dne 24. 2. 2021 byla žalobkyně seznámena s podklady rozhodnutí ve věci její žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Podle protokolu o tomto seznámení bylo tlumočeno do ruského jazyka a žalobkyně při něm uvedla, že by chtěla doložit dokument s adresou advokáta v Německu, který má doklady k trestnímu stíhání jejího manžela ve vlasti. Dávala, že pokud má někdo z rodiny ve vlasti problémy, týkají se tyto problémy celé rodiny.

6. Podle ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání nebo jednání, která ve svém souhrnu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.
7. Podle ust. § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
 - a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
8. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochranu státu, jehož je státním občanem nebo svého posledního trvalého bydliště.

9. Podle odst. 2 téhož ustanovení se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje
- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,
 - c) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
10. Podle ust. § 22 odst. 1 věty první zákona o azylu účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany má právo jednat v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se domluvit. Podle odst. 2 téhož ustanovení ministerstvo účastníkům řízení ve věci mezinárodní ochrany poskytne bezplatně tlumočníka na úkony, ke kterým byl ministerstvem předvolán nebo vyzván. Podle odst. 3 citovaného ustanovení účastník řízení je oprávněn přizvat si na své náklady tlumočníka podle své volby.
11. Žalobkyně žalovanému vytýkala porušení ustanovení § 22 odst. 1 zákona o azylu, podle něhož měla právo jednat v mateřském jazyce anebo vyjádřit se, ve kterém je schopna se dorozumět. Na počátku řízení uvedla, že hovoří tureckým a ázerbájdžánským jazykem. Původní pohovor v pobytovém středisku Zastávka u Brna měl probíhat za přítomnosti tlumočnice tureckého jazyka, což ona i její manžel museli odmítnout, neboť mu nerozuměli. Následně byl pohovor dne 29. 10. 2020 proveden v pobytovém středisku Havířov za přítomnosti tlumočníka ruského jazyka a v tomtéž jazyce proběhlo tlumočení při předání rozhodnutí. Žalobkyně již z důvodu odmítnutí jednoho tlumočníka se snažila spolupracovat s přítomným tlumočníkem do jazyka ruského, což bylo příčinou celé řady nedorozumění, v důsledku čehož nebyl podle ní řádně zjištěn skutkový stav ze stran žalovaného správního orgánu. Z obsahu správního spisu ovšem vyplynulo, že žalobkyně v rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že se dohoví turecky a ázerbájdžánsky a že na pohovor preferují s manželem ázerbájdžánštinu, nicméně dne 29. 10. 2020 podepsala prohlášení o jazyce, že žádá, aby řízení o udělení mezinárodní ochrany s ní bylo vedeno v jazyce ázerbájdžánském, případně v jazyce ruském. Z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, který byl uskutečněn 29. 10. 2020, nebyla zjištěna jediná výhrada ze strany žalobkyně ohledně vedení tohoto pohovoru za přítomnosti tlumočníka ruského jazyka. Závěrem pohovoru žalobkyně pak uvedla, že nemá žádné námítky k zápisu jednotlivých otázek a odpovědí v rámci protokolu o tomto pohovoru a pohovor jí na její žádost byl zpětně přetlumočen za účelem její kontroly. Při jednání krajského soudu dne 30. 9. 2021 žalobkyně uvedla, že kromě rodného jazyka ázerbájdžánštiny se rusky domluví, nikoliv však plynule. K dotazu, v čem konkrétně jsou v jednotlivých protokolech založených ve správním spisu nesrovnalosti co do tlumočení, uvedla, že jediná chyba tam byla v údaji o zadržení jejího manžela, kde se uvádí 2 týdny namísto 15 dnů. Žádné jiné výhrady týkající se tlumočení žalobkyně nesdělila a její žalobní námítku týkající se porušení § 22 odst. 1 zákona o azylu nemůže krajský soud hodnotit jako důvodnou

–podle žalobkyně porušil žalovaný ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, podle kterého jí mezinárodní ochrana ve formě azylu měla být udělena. Odkázala přitom na důvody, které uváděla v rámci pohovoru ve správním řízení a které se týkaly jejího manžela, tj. jeho problému v zaměstnání a posléze i podnikání a jeho zadržení v souvislosti se zákrokem policie proti chystanému meetingu, kdy se žalobce nacházel v čajovně, ve které byli přítomni i účastníci tohoto meetingu. Tyto problémy se odrážely na situaci celé rodiny a žalobkyně v této souvislosti vytýkala žalovanému, že ignoroval subjektivní aspekt jednání a jejich obav. Nepřihlédl také k tomu, že pokud by byly jejímu manželovi přičítány určité názory, že mohly být přičítány i ostatním rodinným příslušníkům. Zásadním důvodem, pro který žalobkyně opustila Ázerbájdžán, byly tedy uvedené problémy jejího manžela. Z úřední činnosti je krajskému soudu známo, že manžel žalobkyně S. A. byl rovněž žadatelem o udělení mezinárodní ochrany a že o jeho žádosti žalovaný rozhodl rozhodnutím ze dne 7. 5. 2021 č. j. OAM-428/ZA-ZA11-ZA05-2020, tak, že mu žádnou z forem mezinárodní ochrany neudělil. Manžel žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podal žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, který ji rozsudkem ze dne 30. 9. 2021 č. j. 18 Az 24/2021-42 zamítl jako nedůvodnou. V odůvodnění tohoto rozsudku se krajský soud zabýval podrobně jednotlivými tvrzenými důvody žádosti manžela žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany, které nebyly shledány ani jako důvody pro udělení azylu, ani pro udělení doplňkové ochrany. Krajský soud ve stručnosti pouze odkazuje na odůvodnění citovaného rozsudku, které by na tomto místě musel pouze opakovat. Za důvod pro udělení mezinárodní ochrany žalobkyni a jejím nezletilým dětem nelze považovat ani uváděnou výhružnou zprávu; nejde totiž o skutečnost, která by naplňovala pojem pronásledování ve smyslu ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu. Žádnou jinou skutečnost pak v průběhu správního řízení žalobkyně nenamítala a je tedy i její žalobní námitka týkající se neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu nedůvodná.

12. Podle žalobkyně se žalovaný také řádně nevypořádal se skutečnostmi, které by mohly odůvodňovat udělení doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu. Z obsahu správního spisu však nebylo možno dovodit žádné nebezpečí hrozící vážné újmy v případě návratu žalobkyně a jejich dětí do země původu, jak to má na mysli odst. 2 citovaného zákonného ustanovení.
13. Krajský soud nehodnotí jako důvodné ani žalobní námitky týkající se údajného porušení jednotlivých ustanovení správního řádu. Tato údajná porušení jsou v žalobě uvedena toliko obecně a bez jakékoliv další konkretizace, a proto nepřezkoumatelným způsobem. Nicméně k tomu krajský soud poznamenává, že z obsahu správního spisu žádná porušení správního řádu nevyplývala; žalovaný si pro své rozhodnutí opatřil dostatek zjištění a skutečností, a to jednak podáním základních údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a podrobně provedeným pohovorem s žalobkyní k této žádosti včetně potřebných informací o zemi původu žalobců a na toto zjištění přijal příslušné právní závěry.
14. Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud žalobu žalobců v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[Zadejte text.]

15. Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobci v řízení úspěch neměli a žalovaný se tohoto práva výslovně vzdal (ust. § 60 odst. 1 s. ř. s.).
16. České republice nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť tyto náklady vznikly na tlumočném, které ze zákona hradí stát (ust. § 36 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 30. 9. 2021

JUDr. Petr Indráček
samosoudce